

Veřejné budovy ze dřeva přispívají k ochraně klimatu. Trend sílí i v Česku, brzdí jej ale legislativa

1.1.2024 - Petr Lesenský | Dýcháme

Výstavba dřevěných budov je dle mnohých zainteresovaných skupin řešením, jak zmírnit ekologické dopady stavebního průmyslu.

V řadě zahraničních zemí je výstavba veřejných a průmyslových dřevostaveb již výrazně rozvinutá, v Česku zatím tento sektor pokulhává. Největší překážkou jsou stávající požární předpisy, které omezují výšku dřevostaveb.

Přínosy dřeva coby stavebního materiálu v dekarbonizaci tohoto odvětví jsou významné. Především Evropa s dřevostavbami čím dál více počítá jako s jednou z cest, jak dostat naplnění závazků Pařížské dohody. „Stavební průmysl je tradičně založen na materiálech, jako je ocel, beton nebo cihly. Tedy na těch se značnou uhlíkovou stopou. Produkty ze dřeva ji mají naopak minimální, nebo dokonce zápornou. Pokud to s dekarbonizací stavebního průmyslu myslíme vážně, je ekologické a udržitelné stavebnictví založené na dřevě jako obnovitelném přírodním materiálu určitě vhodnou cestou,“ říká k tématu **Jan Včelák** z Univerzitního centra energeticky efektivních budov Českého učení technického (ČVUT UCEEB).

Data zpráv společnosti Cromwell Property Group ukazují, že stavby ze dřeva mohou oproti stavbám z ocele a betonu vykazovat až o 73 % menší množství uhlíku, které vzniklo jejich výrobou (takzvaný embodied carbon).

V zahraničí jsou s dřevěnou výstavbou ambiciózní

Dřevěná výstavba se přitom dnes neomezuje na soukromé rodinné domy. Hlavně v zahraničí sílí oblast veřejných dřevostaveb. Ambiciózní cíle má v oblasti dřevěné výstavby Finsko, které je v tomto sektoru jedním z průkopníků. Ministerstvo životního prostředí Finské republiky se například zasazuje o to, aby bylo do roku 2025 v zemi postaveno nejméně 45 % veřejných budov ze dřeva.

Velké plány mají s dřevostavbami i ve Švédsku. Podle serveru Dezeen se developerská skupina Atrium Ljungberg chystá ve Stockholmu v roce 2025 začít stavět celou dřevěnou čtvrť. Projekt Stockholm Wood City má nabídnout 250 tisíc metrů čtverečních ploch k bydlení a 7 tisíc metrů čtverečních kanceláří.

V Česku trend brzdí zastaralé výškové omezení

Trend dřevostaveb do Česka před lety dorazil oproti zahraničí se zpožděním, přesto v posledních letech sílí. Dle dat Asociace dodavatelů montovaných domů (ADMD) bylo v ČR v roce 2022 postaveno celkem 2 642 dřevostaveb rodinných domů, ze dřeva tak byl konstruován každý sedmý nově postavený dům. Vedle rodinných domů, které představují nejtypičtější tuzemské představitele dřevostaveb, byly realizovány i projekty veřejných budov. V jejich segmentu však rozvoj výstavby ze dřeva významně limituje česká legislativa. Podle aktuálně platných požárních předpisů nesmějí dřevostavby přesáhnout výšku čtyř nadzemních pater, respektive 12 metrů.

Podle řady odborníků je tento předpis v současné době zastaralý. Konstrukce dřevostaveb nebo použité postupy a materiály se neustále vyvíjejí, a jak dokazuje zahraniční praxe, ze dřeva mohou být

bezpečně postaveny i budovy tyčící se do výšky desítek metrů.

„Legislativní omezení výšky je jednou z hlavních bariér větší realizace dřevostaveb. Česká rada pro šetrné budovy ve spojení s dalšími asociacemi, například Asociací dodavatelů montovaných domů, podporuje změnu těchto předpisů a snaží se o širší osvětu tématu. Dřevostavby budou například jedním z nosných témat konference Šetrné budovy 2024, která se koná v březnu příštího roku,“ uvádí **Simona Kalvoda**, výkonná ředitelka České rady pro šetrné budovy, a dodává, že věří, že se trend dřevostaveb brzy uchytí také v oblasti veřejných budov, protože závazky Česka ke snižování negativních dopadů změn klimatu a snižování emisí CO₂ jsou jasné.

Oheň dřevo zvládá dobře, s vlhkostí pomůže chytrý monitoring

Hlavní brzdu veřejné výstavby ze dřeva tak představuje hlavně legislativa, nikoliv domnělá omezení vycházející z podstaty dřeva jakožto stavebního materiálu, o němž panuje řada předsudků. Největší z nich se týkají ohně a vody. Trvalá přítomnost vlhkosti nebo vážný a dlouhodobý únik vody může stabilitu dřevěné konstrukce skutečně narušit. S tímto faktorem ovšem stavebníci počítají a management vlhkosti je tak klíčovou součástí stavebního procesu. Pokud jsou dřevostavby správně navrženy, zkonstruovány a následně udržovány, měly by vlhkosti odolat.

Potřeba je však zdůraznit právě údržbu. *„Dosud nikdo neumí postavit stavbu natolik těsnou a kvalitní, aby do ní vlhkost vůbec nepronikla nebo se v ní nestala nějaká havárie spojená s vodou. Pro dřevostavby je proto zásadní implementovat systém monitoringu vlhkosti,“* upozorňuje **Miroslav Veselý**, CEO společnosti SENZOMATIC, která se specializuje na monitoring vlhkosti a úniků vody v budovách. Sledování vlhkosti běžnými interiérovými vlhkoměry nicméně nestačí, protože nedokážou odhalit nadměrnou vlhkost uvnitř konstrukce. *„To zvládají pouze inteligentní senzory. Naše technologie nepřetržitě a velmi přesně měří vlhkost a teplotu vzduchu, hmotnostní vlhkost dřeva i jiných materiálů, včetně kritických míst v konstrukci. Tím spolehlivě prodlužuje životnost dřevostaveb a dalších typů budov. Na problémy majitele domu včas upozorní,“* dodává.

Mýtem je také nízká požární odolnost dřevostaveb, jak dokazuje řada odborných textů i zkušenosti stavitelů. Správně navržená a provedená konstrukce ze dřeva je vůči ohni dokonce odolnější než ta z ocele nebo železobetonu. Oproti nim totiž dřevěná konstrukce při požáru neměkne. Při hoření vzniká na povrchu masivních dřevěných prvků zuhelnatělá vrstva, která dalšímu pronikání ohně brání tím, že omezuje přístup kyslíku. Dřevo si tak zachová svou tuhost a po uhašení požáru zůstane konstrukce dostatečně stabilní, aby se nezbortila. Dřevostavby tedy paradoxně nabízejí požární odolnost poměrně vysokou.

<https://www.dychame.cz/verejne-budovy-ze-dreva-prispivaji-k%E2%80%AFochrane-klimatu-trend-sili-i-v%E2%80%AFcesku-brzdi-jej-ale-legislativa>